

SVEA HOVRÄTT
Mark- och miljööverdomstolen
Rotel 060304

PROTOKOLL
2020-03-10
Föredragning i
Stockholm

Aktbilaga 22
Mål nr P 10291-19

RÄTTEN

Hovrättslagmannen Ylva Osvald, hovrättsråden Ingrid Åhman och Margaretha Gistorp, referent, samt tf. hovrättsassessorn Erik Ståhlhammar

FÖREDRAGANDE OCH PROTOKOLLFÖRARE

Föredraganden Vilma Herlin Hjorth

PARTER

Klagande

1. P A

2. S O

3. S B

4. M W

5. J J

6. J J

7. K E

8. L E

9. C O

Dok.Id 1580506

Postadress
Box 2290
103 17 Stockholm

Besöksadress
Birger Jarls Torg 16

Telefon
08-561 670 00
08-561 675 50

E-post: svea.hovratt@dom.se
www.svea.se

Telefax

Expeditionstid
måndag – fredag
09:00–16:30

10. B O

11. Hammarö Naturskyddsförening

Motpart

Hammarö kommun
Box 26
663 21 Skoghall

SAKEN

Klagorätt beträffande detaljplan för Sundholmen Västra i Hammarö kommun

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Vänersborgs tingsrätts, mark- och miljödomstolen, slutliga beslut 2019-09-13 i mål nr P 4761-18, se bilaga A

Målet föredras och följande antecknas.

Hammarö kommun antog den 29 oktober 2018 detaljplan för Sundholmen Västra i kommunen. Beslutet överklagades till mark- och miljödomstolen av, såvitt nu är i fråga, P A, S O, S B, M W, J C, J J, K E, L E, C O och B O (P A m.fl.) samt Hammarö Naturskyddsförening (föreningen).

Mark- och miljödomstolen beslutade den 13 september 2019 att avvisa överklagandet från P A m.fl. på den grunden att de inte senast under granskningsskedet framfört synpunkter som inte tillgodosetts (13 kap. 11 § plan- och bygglagen [2010:900], PBL). Mark- och miljödomstolen beslutade vidare att avvisa föreningens överklagande på den grunden att detaljplanen inte innebär att planområdet tas i anspråk för verksamheter som omfattas av 4 kap. 34 § PBL eller att strandskydd enligt 7 kap. miljöbalken upphävs (13 kap. 12 och 13 §§ PBL).

Mark- och miljödomstolens beslut har nu överklagats av P A m.fl. och föreningen. De har yrkat att Mark- och miljööverdomstolen ska undanröja mark- och miljödomstolens beslut och återförvisa målet till mark- och miljödomstolen för prövning i sak.

Hammarö kommun har, som det får förstås, motsatt sig P As m.fl. ändringsyrkande och medgett föreningens ändringsyrkande.

Mark- och miljööverdomstolen fattar följande

BESLUT (att meddelas 2020-03-24)

Mark- och miljööverdomstolen undanröjer mark- och miljödomstolens avvisningsbeslut såvitt avser P A, S O, S B, M W, J C, J J, K E, L E, C O, B O samt Hammarö Naturskyddsförening och återförvisar målet till mark- och miljödomstolen för fortsatt behandling.

Skälen för beslutet

Ett beslut att anta en detaljplan får enligt 13 kap. 11 § PBL överklagas endast av den som före utgången av granskningstiden skriftligen har framfört synpunkter som inte har blivit tillgodosedda. Såvitt framkommit har P A m.fl. inte framfört sådana synpunkter. Den ovan nämnda inskränkningen i rätten att överklaga gäller dock inte om överklagandet grundas på att beslutet inte har tillkommit i laga ordning (andra stycket p. 2 samma bestämmelse). I sitt överklagande till mark- och miljödomstolen har P A m.fl. framfört bl.a. att beslutet att anta detaljplanen inte har tillkommit i laga ordning. Mot bakgrund härav har mark- och miljödomstolen inte haft skäl för att avvisa deras överklaganden med hänvisning till 13 kap. 11 § PBL.

För att ha rätt att överklaga ett beslut att anta en detaljplan är det emellertid en grundläggande förutsättning att beslutet angår klaganden (13 kap. 8 § PBL och 42 § förvaltningslagen [2017:900]). Mark- och miljödomstolen har inte gett P A

m.fl. tillfälle att ange på vilket sätt beslutet att anta detaljplanen angår dem och inte heller i sitt beslut gjort någon bedömning i den frågan. Prövningen bör inte göras av Mark- och miljööverdomstolen som första instans. Mark- och miljödomstolens beslut att avvisa P A m.fl. ska därför undanröjas och målet återförvisas till mark- och miljödomstolen för fortsatt behandling i den delen.

Mark- och miljööverdomstolen instämmer i mark- och miljödomstolens bedömning att föreningen är en sådan förening som avses i 16 kap. 13 § miljöbalken. Av den antagna plankartan framgår att strandskyddet upphävs inom de delområden som markerats med a₁. Föreningen har därför med stöd av 13 kap. 13 § PBL haft rätt att överklaga detaljplanen. Mark- och miljödomstolens beslut att avvisa föreningens överklagande ska därmed undanröjas och målet återförvisas till mark- och miljödomstolen för fortsatt behandling även i den delen.

Beslutet får enligt 5 kap. 5 § lagen (2010:921) om mark- och miljödomstolar inte överklagas.

Vilma Herlin Hjorth
Protokollet uppvisat/

VÄNERSBORGS TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen

PROTOKOLL
2019-09-13
Handläggning i
parternas utvaro

Aktbilaga 9
Mål nr P 4761-18

RÄTTEN

Rådmannen Susanne Lindblad, även protokollförare

PARTER

Berörda klagande

- 1-2. P A och S O
- 3-4. T A och M P
- 5-6. D A och F A
- 7-8. S B och M W
- 9-10. L B och M S
- 11-12. J C och J J
- 13-14. K E och L E
- 15. A E
- 16-17. A F och R F
- 18. Hammarö Naturskyddsförening

- 19-20. P H och S H
- 21-22. M H och E L
- 23-24. L J och U J

- 25-26. H K och R M
- 27-28. C O och B O
- 29. M M
- 30. A O
- 31. I S

Motpart

Hammarö kommun, Box 26, 663 21 Skoghall

ÖVERKLAGAT BESLUT

Kommunfullmäktige i Hammarö kommuns beslut den 29 oktober 2018 KF § 100 (KS 2014/99)

SAKEN

Detaljplan för Sundholmen Västra (tidigare X och Y) i Hammarö kommun; nu fråga om klagorätt

Handlingarna gås igenom och mark- och miljödomstolen antecknar följande.

Hammarö kommun antog genom beslut den 29 oktober 2018, KF § 100 (2014/99) detaljplan för Y, Sundholmen Västra, se bilaga 1. Syftet med planen är att möjliggöra att marken kan användas för bostadsändamål omfattande sju tomter för enbostadshus.

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 1070 462 28 Vänersborg	Hamngatan 6	0521-27 02 00 E-post: mmd.vanersborg@dom.se www.vanersborgstingsratt.domstol.se	0521-27 02 80	måndag – fredag 08:00–16:00

Kommunens beslut att anta detaljplanen har överprövats av Länsstyrelsen i Värmlands län, som den 6 december 2018 (D163, 404-8588-2018) beslutade att upphäva det. Kommunfullmäktige i Hammarö kommun har överklagat länsstyrelsens beslut till regeringen. Regeringen har ännu inte fattat något beslut.

Kommunens beslut att anta detaljplanen har även överklagats till mark- och miljödomstolen av bl.a. P A, S O, T A, M P, D A, F A, S B, M W, L B, M S, J C, J J, K E, L E, A E, A F, R F, Hammarö Naturskyddsförening, P H, S H, M H, E L, L J, U J, H K, R M, C O, B O, M M, A O och I S.

Mark- och miljödomstolen fattar följande

BESLUT

Mark- och miljödomstolen avvisar överklagandena från P A, S O, T A, M P, D A, F A, S B, M W, L B, M S, J C, J J, K E, L E, A E, A F, R F, Hammarö Naturskyddsförening, P H, S H, M H, E L, L J, U J, H K, R M, C O, B O, M M, A O och I S.

SKÄL FÖR BESLUT

Tillämpliga bestämmelser

Av 13 kap. 8 § plan- och bygglagen (2010:900), PBL, jämfört med 42 § förvaltningslagen (2017:900) framgår att ett beslut får överklagas av den som beslutet angår, om det har gått honom eller henne emot. Enligt praxis anses beslut avseende detaljplan angå ägare till de fastigheter som ligger inom planområdet eller som gränsar direkt till detta, s.k. rågrannar. Därutöver anses beslutet angå ägare till fastigheter i nära grannskap, om de är särskilt berörda med hänsyn till arten och omfattningen av den aktuella åtgärden, natur- eller trafikförhållandena på platsen m.m. Samrådsretsen är ofta vidare tilltagen än vad som ger klagerätt hos domstolen.

Vidare får enligt 13 kap. 11 § PBL ett beslut att anta, ändra eller upphäva en detaljplan överklagas endast av den som före utgången av granskningstiden skriftligen har framfört synpunkter som inte har blivit tillgodosedda.

Enligt 13 kap. 12 § och 13 § PBL får en sådan ideell förening som avses i 16 kap. 13 § eller 14 § miljöbalken överklaga ett beslut att anta, ändra eller upphäva en detaljplan som

antingen kan antas få en betydande miljöpåverkan på grund av att planområdet får tas i anspråk för verksamheter eller åtgärder som anges i 4 kap. 34 § PBL (t.ex. industriområde, köpcentrum, permanent campingplats, nöjespark, tunnelbana) eller som innebär att ett område inte längre ska omfattas av strandskydd enligt 7 kap. miljöbalken.

De ideella föreningar som avses enligt 16 kap. 13 § eller 14 § miljöbalken ska bland annat antingen ha som huvudsakligt intresse att tillvarata naturskydds- eller miljöskyddsintressen eller enligt sina stadgar ha som ändamål att tillvarata friluftsintrassen.

Mark- och miljödomstolens bedömningar

Såvitt framgår av handlingarna i målet har inte P A, S O, T A, M P, D A, F A, S B, M W, L B, M S, J C, J J, K E, L E, A E, A F, R F, P H, S H, M H, E L, L J, U J, H K, R M, C O, B O, M M, A O eller I S senast under granskningskedet framfört synpunkter som inte tillgodosetts. De har därmed inte rätt att överklaga kommunens beslut och deras överklagande ska därför avvisas.

Hammarö Naturskyddsförening får visserligen anses vara en ideell förening som har som huvudsakligt syfte att tillvarata naturskyddsintressen. Den antagna detaljplanen innebär emellertid inte att planområdet tas i anspråk för verksamheter som omfattas av 4 kap. 34 § PBL eller att strandskydd enligt 7 kap. miljöbalken upphävs. Hammarö Naturskyddsförening är därför inte klagoberättigad och föreningens överklagande ska således avvisas.

Upplysning

Om regeringen beslutar att fastställa länsstyrelsens under bakgrund redovisade beslut att upphäva antagandebeslutet kommer domstolen inte att göra någon egen prövning. Skulle däremot regeringen besluta att upphäva länsstyrelsens beslut kan enskilda, som nu avvisats som klagande, senare komma att höras såsom motparter (se Högsta Domstolens beslut den 10 juli 2019 i mål nr Ö 2153-18).

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga (MMD-11)

Överklagande senast den 4 oktober 2019.

Susanne Lindblad